

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **V. P.**, zastoupeného JUDr. Milanem Říhou, advokátem se sídlem Nováčkova 11, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 17. 9. 2002, č. j. OAM-2471/AŘ-2001, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2004, č. j. 36 Az 399/2003-29,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 17. 9. 2002, č. j. OAM-2471/AŘ-2001, ministr vnitra zamítl rozklad proti rozhodnutí žalovaného, kterým byla žádost žalobce o udělení azylu posouzena jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. Rozhodnutí žalobce napadl včas žalobou u Krajského soudu v Brně.

V žalobě žalobce shrnul dosavadní průběh řízení ohledně jeho žádosti o udělení azylu, výše uvedené rozhodnutí ministra vnitra napadl v celém rozsahu, neboť má za to, že byla porušena ve správní řízení ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb.,

správní řád. Žalovaný nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci, neprovedl všechna šetření nutná k objasnění všech okolností rozhodných pro posouzení věci, v důsledku čehož je vydané rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů. Odkázal na svoji žádost o udělení azylu a na protokol o pohovoru a uvedl, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, respektive minimálně pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Krajský soud v Brně rozsudkem žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ani jednu z procesních námitek krajský soud neuznal za důvodnou, stejně pak uzavřel i ohledně námitky věcné. Žalobce měl o azyl požádat hned v první zemi, Polsko, kterým žalobce projížděl, přitom je tzv. třetí bezpečnou zemí ve smyslu § 2 zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku žalobce (dále též „stěžovatel“) brojil včas podanou kasační stížností. Namítl, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda byly dány předpoklady pro rozhodnutí žalovaného podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Krajský soud nevzal v úvahu, že správní orgán přešel bez povšimnutí otázku porušování lidských práv na Ukrajině, rovněž nedostatečně zhodnotil reálnou možnost žalobce podat žádost o azyl v Polsku, touto zemí pouze projížděl. Napadené rozhodnutí ministra vnitra je nesprávně označeno, v jeho záhlaví je totiž uvedeno Ministerstvo vnitra a není opatřeno otiskem kulatého razítka orgánu, který ve věci rozhodoval. Z toho důvodu se jedná o rozhodnutí nicotné. Požádal rovněž o osvobození od soudního poplatku v této věci.

V závěru požádal o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti oprávněnost všech stížních námitek popřel.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel namítal, že krajský soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda v jeho případě je možné postupovat podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Nemá ale pravdu. Podle zmíněného ustanovení se totiž žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o azyl přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Bezpečnou třetí zemí se přitom v souladu s § 2 odst. 2 zákona o azylu rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy (*scil.* Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951

a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z roku 1967, uveřejněné pod č. 208/1993 Sb.), aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu. Stát není bezpečnou třetí zemí, pokud na něj lze vztáhnout překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel z Ukrajiny do České republiky přicestoval autem, a to přes Polsko, kde mu byly při hraniční kontrole zkontrolovány doklady a zavazadla. Na území Polska čekal několik hodin na provedení celní kontroly. Stěžovatel tedy v Polsku pobýval poměrně dlouhou dobu, měl možnost tu kontaktovat zástupce státních orgánů a požádat o azyl. Úsudku správního orgánu a krajského soudu o tom, že Polsko je tzv. třetí bezpečnou zemí, přitom nelze nic vytknout. Polsko je smluvní stranou Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z roku 1967, polská právní úprava azylové problematiky odpovídá principům touto úmluvou založených a tyto principy jsou také v praxi dodržovány. Státní orgány této země nevracejí uprchlíky do zemí, kde by jejich život nebo osobní svoboda byly ohroženy na základě rasy, náboženského vyznání, národnosti, příslušnosti k určité společenské skupině nebo politického přesvědčení nebo kde jim hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu smrti anebo jejich život je ohrožen v důsledku válečného konfliktu. Otázky azylu jsou v Polsku upraveny cizineckým zákonem z roku 1997. O udělení azylu rozhoduje nezávislý uprchlický úřad, proti jehož rozhodnutí se lze odvolat k soudu. Osoby, které jsou vráceny do Polska na základě readmisních dohod, mají právo požádat o azyl. Na Polsko rovněž nelze vztáhnout překážku vycestování.

Nejvyšší správní soud dále opakovaně připomíná (srov. č. 18/2003 Sb. NSS, č. 327/2004 Sb. NSS), že azylové řízení je do značné míry založeno na principu, že cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své vlastní zemi (čl. 43 Listiny základních práv a svobod) má o azyl požádat vždy již v první zemi, v níž má reálnou příležitost tento status obdržet nejdříve a v níž budou garantována jeho základní práva a svobody. Touto zemí je zpravidla tzv. bezpečná třetí země ve smyslu § 2 zákona o azylu. Subjektivní právo na azyl je přitom právem na nezbytnou ochranu před pronásledováním v zemích původu, nikoliv právem vybrat si zemi, v které žadatel o azyl bude chtít toto své právo uplatnit.

Posuzování žádosti o udělení azylu se sestává z řady procesních a materiálních hledisek obsažených v zákoně o azylu, na které je třeba nahlížet v jejich vzájemné provázanosti a časové souslednosti. Jestliže tedy v daném případě byla stěžovatelova žádost zamítnuta proto, že žadatel přichází z třetí bezpečné země [§ 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu], nelze žalovanému vytýkat, že se podrobně nezabýval podstatou žádosti. To by bylo nadbytečné. Řečeno jinak: i když by žalovaný shledal, že stěžovatel byl v zemi původu skutečně pronásledován z politických důvodů, nezakládalo by to jeho právo na udělení azylu, jestliže by přišel do České republiky z bezpečné třetí země. Přitom Nejvyšší správní soud již shora uzavřel, že žalovaný i krajský soud se dostatečně podrobně a přesvědčivě vypořádaly s tím, že Polsko je bezpečnou třetí zemí, respektující základní práva a svobody a demokratické principy právního státu. Své úvahy žalovaný přitom v rozhodnutí dostatečným způsobem popsal a z rozhodnutí je tak zcela seznatelné, které skutečnosti byly podkladem

rozhodnutí a jakými důvody byl žalovaný veden při hodnocení důkazů. Nejvyšší správní soud tak nezjistil naplnění tvrzeného kasačního důvodu.

Krajský soud rozhodnutí žalovaného z hlediska procesních žalobních námitek v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s přezkoumal; na obecně formulované procesní žalobní námitky soud reagoval a v obecné rovině se s nimi také řádně vypořádal. Krajský soud k těmto námitkám po přezkoumání rozhodnutí uvedl, že žalovaný si opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí a vycházel tak ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného rovněž vyplývá, jakými důvody byl veden při hodnocení důkazů. Krajský soud tedy své rozhodnutí i dostatečným způsobem odůvodnil.

Poslední stěžovatelova námitka mířila do pochybení soudu, který se nezabýval nicotností napadeného rozhodnutí ministra vnitra, ač toto rozhodnutí postrádalo otisk razítka orgánu, který rozhodnutí vydal. Ani této námitce však nemůže Nejvyšší správní soud přisvědčit. Napadené rozhodnutí, jež je součástí předloženého správního spisu, obsahuje sice označení Ministerstva vnitra, v obsahu rozhodnutí (v jeho záhlaví) je však zřetelně uvedeno, že napadené rozhodnutí o rozkladu vydává ministr vnitra, ten také vlastnoručně a nezaměnitelně toto rozhodnutí podepsal. Pod podpisem se nachází otisk kulatého razítka se státním znakem.

Užívání státních symbolů je upraveno zákonem č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů. Podle jeho § 2 písm. e) jsou oprávněni užívat státního znaku ministerstva a jiné správní úřady. Je-li rozhodnutí o rozkladu opatřeno razítkem (se státním symbolem) ministerstva vnitra, jehož vrcholným představitelem je ministr vnitra, který napadené rozhodnutí vydal a podepsal, pak jsou splněny v tomto ohledu požadavky § 47 zákona č. 71/1967 Sb. na náležitosti správních rozhodnutí. K tomu soud pouze nad rámec poznamenává, že chybějící zákonné náležitosti správního aktu mohou vyvolávat jeho nicotnost pouze tehdy, jestliže je tento nedostatek natolik intenzivní a zřejmý, že po účastnících dotčeného právního vztahu nelze spravedlivě žádat, aby tento správní akt respektovali**.**

K žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků soud pouze připomíná, že žalobce je dle § 11 odst. 2 písm. ch) zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích, od těchto poplatků osvobozen.

Nejvyšší správní soud tedy zhodnotil všechny stížní námitky jako nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O žádosti o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti soud již samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl o kasační stížnosti samotné.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 17. srpna 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu